ምዕራፍ 3

ናይ መጀመርታ ሰባት

እግዚኣብሔር ኣምላኽ ድማ ንኣዳምን ንሰበይቱን ደበሎ ገይሩ ኸደኖም።* (ዘፍ. 3፡21)

ብመልክዑን ብምስሉን ንዝፈጠሮ ሰብ እግዚኣብሔር ምችእትን ጽብቐትን ስፍራ ኣዳለወሉ። እግዚኣብሔር ኣምላኽ ከኣ ብሸነኽ ምብራቕ ኣብ ኤደን ገነት ተኸለ። ነቲ ዝፈጠሮ ሰብ ድማ ኣብኣ ኣንበሮ (ዘፍ. 2፡8) ። እግዚኣብሔር ዝፈጠረና ጥራይ ዘይኮነስ፡ ዘንብረና ንናብራና ውን ዘድልየና ዘዳልወልና ኣቦ እዩ። ነቢይ ዳዊት "ፍጡራን ኲሎም ብተስፋ ንዓኻ ይጽበዩ፡ ንስኻ'ውን በብጊዜኦም ምግቦም ትህቦም" (መዝ. 145፡15) ብምባል ብዛዕባ'ዚ ተዛረበ። ብዙኃት እግዚኣብሔር ከም ዝፈጠሮም እምበር ከም ዘንብሮም ኣይኣምኑን እዮም። ስለዚ ኸኣ ብናብርኦም ክጭነቑ ጊዜኦም የባኽኑ። ብኣፈጣጥርኦም እግዚኣብሔር ዝበለጸ ነገር ከምዝዓየየ እንተዝርድኡ ካብኦም ብዝንእስ ነገራት ኣይምተጨነቑን ነይሮም። ምኽንያቱ ሰብ፣ ካብ ሳዕሪ መሮርን ኣዕዋፍ ሰማይን ኣዝዩ ዝበለጸ'ዩ። ነዕዋፍ ሰማይ ተመልከቱ፡ ናይ ሰማይ ኣቦኹም ደኣ ይምግበን እምበር፡ ኣይዘርኣ፡ኣይዓጽዳ፡ ኣብ ማዕከን ውን ኣይእክባን እየን። ንስኻትኩምዶ ግዳ ኻብኣተን ኣዚኹም ኣይትበልጹን፧ (ማቴ. 6፡26)

ኦሪት ዘፍጥረት ምዕራፍ ክልተ፡ ኣእዳው እግዚኣብሔር ኣብ ናብራ ሰብ ከም ዘለዋ'ዩ ዚነግረና። ንመንበሪ ጽቡቕ ዝኾነት ገነት ድኅሪ ምድላዉ፡ መሠረታዊ ድሌታቱ ኣብኡ ከም ዘማልኣሉ ንርኢ ኢና። እግዚኣብሔር ኣምላኽ ከኣ ምርኣዩ ዘብህግ፣ ምብላዑ ኸኣ ጥዑም ዝኾነ ኹሉ ዓይነት ኦም ኣብ ምድሪ ኣብቈለ (ዘፍ. 2፡9) ። ኣብቲ ጊዜ ኣብ መንጎ ኣዳምን እግዚኣብሔርን ዝነበረ ኩነታት ከምዚ ኮይኑ ይስመዓኒ። እግዚኣብሔር ንኣዳም ናብ ገነት ወሲዱ ኩሉ ድኅሪ ምርኣዩ " እምበኣር ወደይ እዚ ንዓኻ ዘዳለኹልካ መዕረፊ ክኸውን ከሎ እዚ ኩሉ ውን ናትካ እዩ። ክትዓያን ክትቅመጠላን ክትኸናኸናን ሂበካ ኣለኹ። ንስኻ ናተይ ኢኻ፡ ኣነ ውን ናትካ'የ ናተይ ዝኾነ ኩሉ ናትካ'ዩ ደስ ይበልካ። እዚ ኅብረትና ብቃል ኪዳን ዝተመሥረተ ክኸውን ግቡእ'ዩ እሞ ካብ ፍረ'ዛ ገረብ ከይትበልዕ፡ ኣብ መንጎ ክልቴና ምልክት ኪዳን ትኹን ብምባል ኣብ ማእከል ገነት ዘላ ኦም ቃል ኪዳን ኣቦነትን ውሉድን መሥረተ (ዘፍ. 2፡17)።

እዚ ብመጀመርታ ኣብ መንጎ ሰብን እግኣብሔርን ዝተገብረ ናይ ኣምልኾ ቃል ኪዳን ነበረ። እግዚኣብሔር ምስ ሰባት ዝነብር ብሥርዓት ቃል ኪዳን'ዩ። መጽሓፍ ቅዱስ ብገዛእ ርእሱ መዝገብ ኪዳናት ክኸውን ከሎ፣ ብክልተ ዓበይቲ ኪዳናት ዝተኸፍለ እዩ። ንሳቶም ድማ ብሉይ ኪዳን ሓድሽ ኪዳን ተባሂሎም ይፍለጡ። እግዚኣብሔር ኣብ ውሽጢ'ቲ ኪዳን ንዘለዉ ተስፋን፡ ምልክት ተስፋን ይህብ'ዩ። ሰባት'ውን ነቲ ቃል ኪዳን ተቐቢሎም ምስ ዝእዘዝዎ በረኸት ቃል ኪዳን ይረኽቡ። እቲ ኪዳን ዚምስረት ብመንነትን ጽቡቕ ባህግን ሰብ ዘይኮነስ ብጸጋኡ ብፍቓዱ ዝገብሮ'ዩ። ሎሚ ውን እግዚኣብሔር ምስኡ ምጉዓዝ ንዝደልዩ ኩሎም ኅብረቶም ብቃል ኪዳን ክምስረት ይደሊ። ካብ ቃል ኪዳን ወጻኢ ምስ ማንም ኅብረት ኣይገብርን እዩ። ኣብ ዳኅረዎት ዘመናት ምስ ደቂ ሰባት ዝመስረቶ ኪዳን፡ ብሞትን ትንሳኤን ወዱ ኢየሱስ ብምእማን ዝሃቦ ሓድሽ ኪዳን እዩ።

መጀመርታ ኣብ መንጎ ሰብን እግዚኣብሔርን ኣብ ማእከል ገነት ዝተፈጸመ ቃል ኪዳን ብሰንኪ ዘይምእዛዝ ወድ-ሰብ ፈረሰ። ኣቐዲሙ እቲ ኪዳን ክምስረት ከሎ እንተ ኣፍረስዎ ዋጋ ሕይወት ዘኽፍል ኪዳን ከምዝነበረ ግሉጽ እዩ። ስለዚ ነቲ ኪዳን ዘፍረሱ ናይ መጀመርታ ሰባት ሠለስተ ዓበይቲ ውድቀታት በጽሖም።

1ይ ሕፍረት (ዘፍ. 3፡1)

ኃፍረት ንምቛም ብቕዓት ምስኣን ወይ ብኻልእ ኣገላልጻ ሞራላዊ ውድቀት ማለት እዩ። ኃጢኣት ኣብ ሕልናና ብሕጊ ኣብ ቅድሚ ሰባትን ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔርን ንኽንቀውም ብቕዓት ዘስእነና ነገር እዩ። ነቢይ ዳዊት "ንኽፉኣት ሰባት እግዚኣብሔር ከኹንኖም እዩ፡ ኃጥኣን ኣብ ማኅበር ጻድቃን ኣይክቕሙን እዮም"(መዝ. 1፡5) ዝበሎ ነዚ'ዩ።

ኣብ ዓለምና ብዙኃት ገበነኛታት ድኅሪ ምትሓዞም ቅንዕ ኢሎም ሰባት ንምርኣይ ክሓፍሩን ክሸማቐቑን ንርኢ ኢና። እዚ ድማ ዝሰርሕዎ ክፉእ ስራሕ ኣብ ብርሃን ስለ ዝተገልጸ፡ ኅቡእ መንነቶም ስለ ዝተጋህደ እዩ። ኃጢኣት ኣሕፋሪ ምዃኑን ንኽንቀውም 'ውን ብቕዓት ዘስእነና ከም ዝኾነ ኃጢኣተኛታት ባዕሎም ምሥክር እዮም። ኣብ ዝኾነ ኩነታት፡ ኣብ ዝኾነ ስፍራ፡ ኣብ ቅድሚ ማንም ሰብ ብዘይ ሕፍረት ክቖመና ዝኽእል ካብ ክፍኣት ዝረሓቐ መንነት ምስ ዝህልወና እዩ። እቶም ናይ መጀመርታ ሰባት ውን ኣይትብልዕዎ ዝተባህሉ ፍረ ድኅሪ ምብልዖም ዕርቃኖም ኮኑ፡ ንሓድሕዶም ውን ተሓፋፈሩ። ስለዚ ኸኣ ቈጽሊ በለስ ገይሮም ዕርቃኖም ሸፈኑ።

2ይ ፍርሃት (ዘፍ. 3፡10)

ፍርሃት ካልእ ውድቀት እዩ። ኣብ ናብራና ካብ ዝፈታተነና ሓደ ፍርሃት እዩ። እዚ ድማ ሥነ-ልቦናዊ ውድቀት እዩ። ወዲ ሰብ ብድፍረት ክነብር ዝኽእል ኣምላኻዊ ውሕስነት ከም ዘለዎ ምስ ዚኣምን ጥራይ እዩ። ብምኽንያት ኃጢኣት ካብ ኣምላኹ ምስ ዝፍለ ባርነት'ዩ ዝኸቦ። ኣብ ውሽጢ ሕይወት ሰብ መለኮታዊ ግዝኣት ኣሎ። እዚ ኸኣ መዕረፊ ከተማን ዝፋን ኣምላኽን ዘለዎን እዩ። ሰባት ነቲ ኣብዚ ዝፋን ዘንገሥዎ እዮም ዝነብሩ ። " **ደርፊ ናብ ልበይ ኣትዩ፡ ኢየሱስ ካብ ልበይ ወጺኡ ድዩ፧"** ብምባል ንኣዲኣ ናይ ዝሓተተት ሕጻን ታሪኽ ሰሚዐ ብጣዓሚ ተገረምኩ። ብርግጽ ባሮት ኃጢኣት ምስ እንኸውን ካብቲ ምስ እግዚኣብሔር ዘሎና ኅብረት ኢና እንንፍለ ዘሎና ፡ ብምኽንያት'ዚ ኸኣ ፍርሃት ኣብ ልብና ይመልእ። ኣብ ሕይወት ኃጢኣተኛ ዘሎ ፍርሃት ብዙኅ እዩ። ናይ ሕጊ፡ ናይ ኩነታት(ፍጻሜታት)፡ ከምኡ'ውን ናይ ሞት ፍርሃት ካብቶም ክጥቀሱ ዝኽእሉ ውሑዳት እዮም። ብሓፈሻ ሕይወቱ ብፍርሃት ስለ ዝተኸበት መሕብኢ ይደሊ። ብዙኅ ሳዕ ምንጪ ፍርሃትና ኣይንርድኣን ኢና። ካብ ሽግር ንላዕሊ ምንጪ እቲ ሽግር ዘይምፍላጥ ዓቢይ ሽግር እዩ። ብዙኃት ምንጪ ፍርሃት እኳ እንተኣለዉ እቲ ዓቢይ ምንጪ ፍርሃት ግን ኃጢኣት እዩ። ናይ መጀመርታ ሰባት ውን ኃጢኣት ድኅሪ ምስርሖም ስለ ዝፈርሑ፡ ኣብ ማእከል ኣእዋም ገነት ተሓብኡ።

3ይ ሞት (ዘፍ. 3፡17)

ሞት ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ብኽልተ መልክዕ ተገሊጹ ንረኽቦ። ነፍሲ ካብ ሥጋ ምፍላይን፡ ነፍሲ ካብ ኃድነት እግዚኣብሔር ምፍልይን። ዝዓቢይ ሞት ኃጥእ ካብቲ ሕይወት ዝኾነ እግዚኣብሔር ምፍላይ እዩ።መጽሓፍ ቅዱስ ብሕይወተ ሥጋ ንዘለዉ ኃጢኣተኛታት ምዉታት ብምባል ይጽውዖም ።ንስኻትኩም ብበደልኩምን ብኃጢኣትኩምን ምዉታት ነበርኩም(ኤፌ. 2፡1)። እዚ መንፈሳዊ ውድቀት እዩ። መንፈሱ ዝሞተ ሰብ ምስ እግዚኣብሔር ዝነበሮ ኃድነት ዘፍረሰ ስለ ዝኾነ፡ደረቕ ሕይወት'ዩ ዝነብር። ነፍሱ ካብ ሥጋኡ ኣብ እትፍለየሉ ጊዜ፡ ንዘለዓለም ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ኣብ ባሕሪ ሓዊ'ዩ ዝድርበ። እቶም ናይ መጀመርታ ሰባት ፍረ እታ ኦም ብምብላዕ ኪዳኖም ምስ ኣፍረሱ ዋላ'ኳ ብሥጋ ሽው ንሽው እንተ ዘይሞቱ፡ ከም ቃሉ ግን ሕይወት ካብ ዝኾነ ካብ እግዚኣብሔር ብምፍላዮም ብመንፈሶም ዝሞቱ ነበሩ። ቃሉ ውን "ቢታ ዝበላዕካላ መዓልቲ ክትመውት ኢኻ" ይብል። ካብ ሓድነት እግዚኣብሔር ተፈልዮም ንዝወደቑ ናይ መጀመርታ ሰባት፡ናይ ውሕስነት ትንሣኤኦም መን ነበረ፧ ኢልና ንሓትትዶ ንኸውን፧

ፍጥረት ወዲ ሰብ ብዕላማ ዝተኸናወነ ብምኳኑ ኃጢኣት ንሓሳብ እግዚኣብሔር ከሰናኽል ኣይክእልን እዩ። ኣሸንኳይ’ዶ ኩሉ ዝኽእል ኣምላኽ፡ ድኹም ዝኾነ ወዲ ሰብ’ኳ ንዝሰርሖ ንብረት ውሕስነት ናይ ምሃብ ዓቕሚ ኣለዎ።ኃጢኣተኛ ገዛእ ርእሱ ከድኅን ንገዛእ ርእሱ ውን ውሕስነት ክህብ ኣይክእልን እዩ። መጽሓፍ ቅዱስ ሓደ’ኳ ንነፍሱ ክብጀዋ ዝኽእል የልቦን(መዝ. 49፡7) እናበለ ይነግረና።

ዝተሓርደ በጊዕ ኣብ ሕይወት እቶም ናይ መጀመርታ ሰባት ንረኽቦ ኢና። ኣብ ኃጢኣት ድኅሪ ምውዳቖም ኣብ ቅድሚ ፍርዲ ዝስምዕዎ ቃል ድኅነትን ተስፋን እዩ። እቲ ቃል፡- ኣብ መንጎኻን ኣብ መንጎ እዛ ሰበይትን፣ ኣብ መንጎ ዘርእኻን ኣብ መንጎ ዘርኣን ጽልኢ እተክል ኣሎኹ። ንሱ ርእስኻ ክጭፍልቖ እዩ፡ ንስኻ ድማ ሸኹናኡ ክትነክስ ኢኻ (ዘፍ. 3፡15) ዝብል እዩ። እዚ ቃል ናይ መጀመርታ ወንጌል ተባሂሉ ይጽዋዕ። ኣብ ውሽጢ’ዚ ቃል፡ተስፋን ድኅነትን ስለ ዝተሰብከ እዩ። ኣብ ኃጢኣት ዝወደቐ ሰብ ውን ብዘይካኡ ውሕስነት ከም ዘይብሉ ይፈልጥ እዩ። ሰባት በደልኩም ተዓጊሶም እንደገና ዕድል ብምሃብ ድማ ንዓኹም ክጾሩ ዓቕሚ የብሎምን። ሰይጣን ከንቱ ብዝኾነ ምትላልን ምኽርን ምስ ኣውደቐኩም ተስፋ ከም ዘይብልኩም’ዩ ዝነግረኩም። ሕጊ ጥሒስኩም ኢሉ እናኸሰሰ ፍርዲ’ዩ ዝእውጀልኩም። ዝፈጠረኩም ኣምላኽ ግን ካብዚ ውድቀት ንከድኅነኩም ሎሚ ውን ይጽበየኩም ኣሎ፤ ኣብ ውሽጢ እዚ ኩሉ ተስፋኹም ንሱ እዩ። ነቢይ ሕጂኸ ኦ! ጐይታይ እንታይ እጽበ ኣሎኹ፤ ተስፋይ ኣባኻ እዩ። ካብ ኲሉ ኣበሳይ ኣናግፈኒ፡ መላገጽ ዓያሹ ኣይትግበረኒ (መዝ. 39፡7-8) ብምባል ተዛረበ።

እምበኣር ኣሕዋተይ ካብ ኃጢኣትኩም ንምድኃን እትዕቆብሉ ኩሉ ሸጓሹግ ኣፍርስዎ። ቈጽሊ በለስ ካብ ዕርቃን ክኸላኸለልኩም፡ ዱር ገነት ውን ካብ ፍርሃት ከድኅነኩም፡ ምኽንያታውያን ምኽንኩም ውን ካብ ፍርዲ ከድኅነኩም ኣይክእልን እዩ። ነቶም ናይ መጀመርታ ሰባት ዝተዋህበ ተስፋ ድኅነት ዘለውዎ ሠለስተ ዓበይቲ ነገራት ክንርኢ ኢና። እዚኣቶም ድማ ፍርዲ፡ምሕረትን ዕርቂ ዘይብሉ ጽልእን እዮም። ፍርዲ ንጸላኢ፡ ምሕረት ነቶም ብኃጢኣት ዚወደቑ፡ ዕርቂ ዘይርከቦ ጽልኢ ድማ ኣብ መንጎ ዘርኢ እታ ሰበይትን ወገን ሰይጣን ዝኾኑ እዩ። ኣብዚ ክፍሊ ተዘርዚሮም ዘለዉ ነገራት ብዝርዝር ንመልከቶም፡-

እታ ሰበይቲ --------------ዘርኣ

ንስኻ ዝተባህለ ሰይጣን ------- ዘርኡ

ዘርኢ እታ ሰበይቲ ዚተባህለ ካብ ድንግል ማርያም ዚተወልደ (ንሱ ርእስኻ ኽቕጥቕጥ’ዩ)ተባሂሉ ዝተነግረሉ ኢየሱስ ክርስቶስ እዩ። ንስኻ ዝተባህለ ድማ ሰይጣን (ናይ ጥንቲ ተመን) ክኸውን ከሎ፡ ዘርኡ ዝተባህሉ ተኸተልቱ ምኗኖም ይገልጽ። ኢየሱስ ክርስቶስ ሰብ ዝኾነሉ ዕላማ በዞም ስዒቦም ዝዝርዘሩ ሠለስተ ምኽንያታት ክትንተን ይከኣል፡-

1 ፍትሓውነት እግዚኣብሔር (ጻድቕ ፈራድነት) ምሉእ ንምግባርን ዓስቢ ኃጢኣት ሰብ ክኸፍልን። “እግዚኣብሔር ከኣ ኣበሳ ኹላትና ኣብኡ ኣውደቖ “(ኢሳ. 53፡6) ።

2 ፍቕሪ እግዚኣብሔር ንምግላጽ። ግናኸ ንሕና ገና ኃጥኣን ከሎና ክርስቶስ ኣብ ክንዳና ሞይቱ እይ እሞ፣ ኣምላኽ እታ ኣባና ዘላቶ ፍቕሪ በዚ የርኢ ኣሎ (ሮሜ. 5፡8) ።

3 ስራሕ (ግብሪ) ጸላኢ ከፍርስ። ወዲ ኣምላኽ ከኣ ግብሪ ዲያብሎስ ምእንቲ ኽፍርስ እዩ ዝተገልጸ (1ዮሃ.3፡8) ።

ኢየሱስ ክርስቶስ በጃ ብምኳን ፍርዲ እግዚኣብሔር ብምቕባሉ ፍትሓውነት ፈጺሙ ኣማልአ። ምእንታና ብምሟቱ ብፍቕሩ ኣድኃነና። ርእሲ ጸላኢ ብምቕጥቃጥ ኣብ መንጎ እግዚኣብሔርን ሰብን ዝነበረ ናይ ጽልኢ መንደቕ ብደሙ ኣፍረሶ። ቅዱስ መጽሓፍ ከም ዝበሎ ውን ሰይጣን ሸኾና ጐይታና ቀጥቂጡ’ዩ። እዚ ድማ

ጉዕዞ ክርስቶስ (መሲሕ)ብሞት ንምስንኻል ኣብ ልቢ ኣይሁድ ኃዲሩ ይሰቕል ከም ዝብሉ ገበሮም። ሽኾና ምቕጥቃጥ ማለት “ ንውሳኔ ምግታእ (ምቅዋም) ማለት'ዩ። እምበኣር እቶም ናይ መጀመርታ ሰባት እዚ ቃል ተሰፋን ድኅነትን ሰሚዖም እዮም ፍርዲ ዝተቐበሉ። እግዚኣብሔር ድማ ቃል ተስፋ ጥራይ ሂቡ ኣየውጽኦምን፡ ቃሉ ደኣ ብግህዶ ኣረጋገጸሎም። እግዚኣብሔር ኣምላኽ ድማ ንኣዳምን ሰበይቱን ደበሎ ገይሩ ኸደኖም (ዘፍ. 3፡21)* ይብለና። ኃጢኣት ካብ ዘኸትሎ ዕንወት ሓደ ዕርቃን'ዩ። ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ክቡር መንነትና ከም እንስእን ዝገብረና ኃጢኣት'ዩ። ስለዚ ከኣ'ዩ ቃሉ ፡- “ከመይ ኩሎም ስለ ዝኃጥኡን ካብ ክብሪ ኣምላኽ ስለ ዝረኃቑን (ሮሜ. 3፡23)” ብምባል ዝተዛረበ። እቶም ናይ መጀመርታ ሰባት ካብዚ ዕርቃን ንኽከላኸሉ መፍትሒ ኢሎም ዝሓሰብዎ ቈጽሊ በለስ ሰፊኻ ምሽፋን እዩ። ሽው ኣስተውዓሉ፣ ጥራዮም ምኳኖም ድማ ፈለጡ። ቈጽሊ በለስ ሰፍዮም ከኣ ተዓጥቁ (ዘፍ. 3፡7)

ቈጽሊ በለስ

ብመሠረቱ ልብሲ ክኸውን ዘይክእል ነገር'ኳ እንተኾነ፡ ምሉእ ኣካል ክሽፍን ዘይክእል፡ ዕድመ ዘይብሉ፡ ብምቆት ጸሓይ ዝደርቕ፡ ብሽውሽውታ ንፋስ ውን ዝረግፍ ስለ ዝኾነ እንደገና ዕርቃንካ ዝገልጽ እዩ። ካብዚ እንርድኦ ወዲ ሰብ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ብስርሑ ንኽጸድቅ ዝገብሮ ከንቱ ድኻምን ሃለኽለኽን ኮይኑ፡ ኣብ ቅድሚ እቲ ናይ ቅዱስ፡ ቅዱስ ዝኾነ ኣምላኽ ጽድቂ ወዲ ሰብ ቈጽሊ በለስ ከም ምሽፋን ምኳኑን ጽቡቕ ጽድቂ ኮይኑ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ንኽርእ ዘይበቕዕ ምኳኑ እዩ። ቈጽሊ በለስ ከውሊ ካብ ምኳን ሓሊፉ ምሉእ ኣካል ከም ዘይሽፍን፣ ከምኡ'ውን ጽድቂ ወዲ ሰብ ፍጻሜ ዝንደሎ እዩ።ጽድቂ ወዲ ሰብ፡ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ንክርእ ቅቡል ክኸውን ብሓሳቡ፡ብልሳኑ፡ብግብሩ (ስርሑ) ካብ ክፍኣት ዝረሓቐ መንነት ክህልዎ ይግባእ። ኃጢኣት በዞም 3 መገድታት እዩ ዝዓዩ።

ኣሕዋተይ ኣብ ውሽጢ'ቲ ጽቡቕ ዕዮና'ኳ ኃጢኣት ኣሎ። ጽድቂ ወዲ ሰብ ዕድመ ዘይብሉ ብምኳኑ ናይ ንግሆ ጽቡቕ ነገር ኣጋ ምሸት የልቦን። ስለዚ ኸኣ መጽሓፍ “ሰብከ ንጹሕ ክኸውንዶ ይኽእል እዩ፤ካብ ሰበይቲ ዝተወልደኸ ጻድቕዶ ክኸውን ይኽእል'ዩ፤ (ኢዮብ 15፡14) ብምባል ተዛረበ። እምበኣር ብሰንኪ ኃጢኣት ዕርቃኖም ዝኾኑን፡ ቈጽሊ በለስ ብምስፋይ ዕርቃኖም ንምኽልካል ንዝፍትኑ ሰባት፡ ምሕረቱ ካብ ዘለዓለም ዝኾነ ኣምላኽ ዝሃቦም ናይ ድኅነት ተስፋ፡ ርጉጽነት ዝገልጽ ነገር ከም ዝፈጸመሎም ንርኢ ኣሎና።

ልብሲ ቆርበት (ደበሎ ኸደኖም)

ኣብ መዝገብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝተፈላለዩ ኣልባሳት ተጠቒሶም ይርከቡ ። ሃሪ ፡ቀይሕ ቀሚስ፡ ቅጭን፡ ጸጉሪ በጊዕ፡ በፍታ...... ወዘተ ክጥቀሱ ካብ ዝኽእሉ ውሑዳት እዮም። ደበሎ ኣብዚ ክፋል ጥራይ ዝርከብ ዓይነት ልብሲ፡ካብ ካልኦት ውን ዝተፈልየ እንኮ እዩ። ከዳን ቆርበት(ደበሎ) ብምባል መጽሓፍ ቅዱስ ዝገለጾ፡ ካብ ቆርበት ዝተሰርሐ ከም ዝኾነ ዘመልክት እዩ። ኣብዚ ጊዜ'ዚ ካብ ቆርበት ዝተሰርሑ ኣልባሳት ተመረጽቲ ምኳኖም ይፍለጥ። እዞም ኣልባሳት በቶም ዝለብስዎም ሰባት ሓጎስን ደስታን ከም ዘለዎም ይንገር። እግዚኣብሔር ውን ነቶም ብሕፍረት ተሸማቒቖም ቈጽሊ በለስ ተሸፊኖም ዝነበሩ ሰባት፡ ዘልበሶም ከምዚ ዝኣመሰለ ፍትው ዝኾነ ልብሲ ነበረ። እግዚኣብሔር ካብ ኩሉ ዓይነታት ልብሲ ንምንታይ ናይ ቆርበት ልብሲ መረጸ፤ ነዞም ዝስዕቡ ምኽንያታት ንመልከት፡-

1ይ ምሉእ ኣካል ዝሽፍን ልብሲ ቆርበት ስለ ዝኾነ፡-

ከም ዝፍለጥ ምሉእ ኣካላትና ብቆርበት ዝተሸፈነ እዩ፡ ደጋዊ ጽባቐና መልክዕ ዘለዎ ውን ብሰንኪ'ዚ ቆርበት እዩ። ኣብ ሕይወትና ሃንደበታዊ ሓደጋ ምስ ዘጋጥም፡ እዚ ቆርበትና ከይተረፈ'ዩ ዝጉዳእ። ገለ ገለ ሰባት ብዝበጽሖም ሓደጋ ቆርበቶም ተባላሽ'ዩ ርኢና ኢና። ኃጢኣት ኩለንትናዊ መንነት ሰብ ዘበላሹ ብምኳኑ፡ እቶም ቀዳሞት ሰባት ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር መልክዖም ኣጥፊኦም ነበሩ። ስለዚ ኸኣ ነቶም ብሕፍረት

ተሸማቒቖም፡ ቈጽሊ በለስ ተሸፊኖም ዝነበሩ ሰባት፡ ልብሲ ቆርበት ብምድላው ኣልበሶም። ንሳቶም “ ሽፈንዎ” ንሱ ግን ቃሉ ከም ዝነግረና “ኣልበሶም”። ፍልልዩ ኣስተውዕሉ ኃጢኣተኛ ዕርቃኑ ክሽፍን ኣይበቅዕን እዩ። እንተፈተ’ኳ ካብ ምኽዋል ኣይሓልፍን እዩ፡ ንሱ’ኳ ብቈጽሊ። እግዚኣብሔር ግና ንኃጢኣተኛ ምሉእ ልብሲ ጽድቒ ኣልቢሱ ኣብ ቅድሚኡ ኣቖሞ።

2ይ እግዚኣብሔር ጥራይ ዝሰርሖ ምኺኑ ዝገልጽ እዩ።

ተደጋጊሙ ከም ዝተገልጸ ንሓደ ስራሕ ምሉእ ውሕስነት ሂቡ ዝሰርሖ፡ እቲ ዝሰርሖ ኣካል ጥራይ ብምዃኑ ነቶም ብኃጢኣቶም ዝተባላሸዉ ናይ መጀመርታ ሰባት፡ ውሕስነቶም እግዚኣብሔር ጥራይ ነበረ። ስለዚ ኸኣ እግዚኣብሔር ናይ ውሕስነት ስርሑ ቀጸለ። ንሱ ኣዳለወሎም፡ ንሱ ውን ኣልበሶም። ኣብ ውሽጢ’ዚ ኩሉ ግደ ደቂ ሰባት ካብ ኣመስጊንካ ምቕባል ዝሓልፍ ወለሓደ ግደ ኣይነበረን። ካብዚ እንርድኦ ኣብ ቅድሚኡ ንምቛም፡ ብጽድቂ ውን ንኽንርአ ብቕዓት ዝረኸብና እግዚኣብሔር ብሓደ ወዱ ብኢየሱስ ክርስቶስ ብዝፈጸመልና ናይ ጽድቂ ስራሕ ክኸውን ከሎ፡ ግደ ናትና ስለ እቲ ዝተቐበልናዮ ዓቢይ ድኅነት ምምስጋን ጥራይ እዩ። ሓዋርያ ክዛረብ ከሎ “ንስኻትኩም ግና ኻብኡ ኣብ ክርስቶስ ኢየሱስ ኢኹም ዘሎኹም፡ ንሱ እቲ ካብ እግዚኣብሔር ዝተዋህበና ጥበብ እዩ። በዚ ጥበብ እዚ ድማ ጽድቅን ቅድስናን ድኅነትን ኮነልና (፩ቆሮ. ፩፡30) ይብል። ሎሚ ሽግር ብዙኃት ሰባትንዝተዋህቦም ጽድቂ ተቐቢሎም ከመስግኑ ዘይምኽኣሎም እዩ። ንገዛእ ርእሶም ውሕስነት ጽድቂ ንኽህቡ ብከንቱ ይደኽሙ።ቃሉ ከም ዝነግረና ቈጽሊ በለስ ምስፋይ ንኃጢኣተኛ ውሕስነት ጽድቂ ኣይከውንን እዩ። እምበኣር ነቲ ብእግዚኣብሔር ዝተገብረ ግብሪ ጽድቂ ስራሕ ኣሚንኩም ከተዕርፉ እመክር።

3ይ ንሕይወት ዝኸፈል ዋጋ ሕይወት እዩ።

ዝኾነ ይኹን ነገር ፍሉይን ክቡርን ዝገብሮ ዝተኸፍለሉ ዋጋ እዩ። ኩላትና ውን እንተኾንና ክቡር ዋጋ ዝኸፈልናሉ ነገር፡ ኣብ ልብና ዓቢይ ስፍራ ኣለዎ። ኃጢኣት ዋጋ ሕይወት’ዩ ዘኽፍል። ቃሉ ውን ሕይወት ኩሉ ሰብ ናተይ እዩ። እወ ሕይወት ወለዲ ኮነ ሕይወት ውሉድ ናተይ እዩ። እምበኣር ዝመውት እቲ ኃጢኣት ዝገበረ ሰብ እዩ (ሕዝ. ፲8፡4) ይብል ።

እቶም ናይ መጀመርታ ሰባት ብሰንኪ ኃጢኣት ዝበጽሖም ዓቢይ ሞት ብምዃኑ፡ ሕይወት ንምድኃን ናይ ውሕስነት ሕይወት የገድስ እዩ። ኣብ ሃገርና ዘለዉ ሓደ ሓደ ውሕስነት ዚህቡ ትካላት፣ መወዓውዒ ኣብ ዝሰርሕሉ ጊዜ፡ ካብ ንብረትና ሓሊፎም ንሕይወትና’ኳ ከይተረፈ ውሕስነት ከም ዝህቡ እዮም ዝዛረቡ። ነገር ግን ንሳቶም ኮነ ካልኦት ዘየስተውዓልዎ ዓቢይ ነገር ኣሎ።ንብረትና ብንብረት፡ ገንዘብና ብገንዘብ ክትክኡ ይኽእሉ ይኾኑ፣ ንሕይወት ውሕስነት ንህብ ኢና ምባል ግን ዘይትገብሮ ምዝራብ እዩ። ውሕስነት ሕይወት ብሕይወት’ዩ ዝኽፈል። ኃጢኣት መልክዕ ዘበላሹ፡ ዘዕርቕ ጥራይ ዘይኮነስ ሕይወት ውን ዘጥፍእ ስለ ዝኾነ፡ ቈጽሊ በለስ ነዚ ዋጋ ክኸፍሎ ኣይክእልን እዩ። ስለዚ እግዚኣብሔር ነቶም ኣብ ኃጢኣት ዝወደቑ ሰባት ልብሲ ቆርበት (ደበሎ) ከልብሶም ከሎ፡ ኣብ ውሽጢ’ዚ ዝተኸፍለ ዋጋ ሕይወት ከም ዘሎ ግሉጽ እዩ። እዚ ልብሲ ክዳሎ ኸሎ፡ ኣብ ገነት ዝተሠውዐ እንስሳ ከም ዝነበረ ተረዲእና ኣሎና። እዚ ኣብ ገነት ነቶም ናይ መጀመርታ ሰባት ልብሲንቆርበት (ደበሎ) ክኸውን ዝተሠውዐ እንስሳ፡ በቲ ዳኅራይ ዘመናት ምእንቲ ኃጢኣት ዓለም ኣብ መስቀል ዝሞተ፡ ነቲ ጽድቅና ዝኾነ ዝተሓርደ ገንሸል ብምሳሌ ዝገልጽ እዩ። እነሆ ኃጢኣት ዓለም ዘርሕቕ ገንሸል ኣምላኽ (ዮሃ. ፩፡29) ።